

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1662 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2023. augusztus 16.)

az „Az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban” elnevezésű európai polgári kezdeményezésnek az (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvántartásba vétele iránti kérelemről

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6. cikke (2) és (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) A Bizottsághoz 2023. július 17-én benyújtották az „Az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban” elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet.
- (2) E kérelem az „Uniós polgári kezdeményezés az ukrán nyelv Európai Unión belüli különleges státuszának biztosításáról” elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet követi, amelyet 2023. április 26-án nyújtottak be a Bizottsághoz.
- (3) 2023. május 24-i levelében (C(2023) 3440 final) a Bizottság az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikkének (4) bekezdése szerint tájékoztatta a szervezői csoportot, hogy a 2023. április 26-án benyújtott, nyilvántartásba vétel iránti kérelem tekintetében teljesülnek az említett rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének a), d) és e) pontjában meghatározott nyilvántartásba vételi követelmények, és hogy a rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontja nem alkalmazandó. Mindazonáltal a Bizottság kifejtette azt is, hogy a kezdeményezés nem felel meg az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdése első albekezdésének c) pontjában foglalt követelménynek. A kezdeményezés a Szerződések rendelkezései helyett az Európa Tanács Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájára hivatkozott releváns jogalként. A kezdeményezés célkitűzéseinek vizsgálata során a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 342. cikkére hivatkozott, és kifejtette, hogy ez nem biztosít jogalapot ahhoz, hogy a Bizottság javaslatot tegyen tanácsi rendeletre az ukrán nyelvnek az Unió intézményeiben történő használatáról, mivel az EUMSZ 342. cikke nem ír elő semmilyen szerepet a Bizottság számára. Hasonlóképpen, Bizottságnak nincs felhatalmazása arra sem, hogy olyan jogszabályjavaslatot terjesszen elő, amely biztosítja az ukránnyelv-használat jogát a helyi hatóságokkal és kormányzati szervekkel való kommunikáció során. Ami az Unión belüli nyelvi sokszínűséggel és többnyelvűséggel kapcsolatos tudatosság növelésére, valamint a kisebbségi nyelvek és kultúrák védelmét és előmozdítását Európa-szerte támogató politikák előmozdítására irányuló célkitűzést illeti, jóllehet a Bizottság az EUMSZ 167. cikke (5) bekezdésének fényében javaslatot tehetne az EUMSZ 167. cikkén alapuló jogszabályokra, a Bizottság fellépésének „ösztönző intézkedésekre” kell korlátozódnia. A Bizottság ezért az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével összhangban tájékoztatta a szervezőket arról, hogy az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében módosíthatják a kezdeményezést a Bizottság értékelésének figyelembevételével, illetve fenntarthatják, vagy visszavonhatják az eredeti kezdeményezést.
- (4) A szervezői csoport 2023. július 17-én újra benyújtotta a kezdeményezést.

⁽¹⁾ HLL 130., 2019.5.17., 55. o.

- (5) A módosított kezdeményezés céljai a szervezők megfogalmazásában a következők: „az EU-nak további intézkedéseket kell hoznia az ukrán menekültek támogatása érdekében. A Bizottság az EUMSZ 167. cikkén alapuló, a nemzeti és regionális sokszínűsége és a kulturális örökségre összpontosító jogszabályokat javasolhatna. A kezdeményezés célja a kulturális különbségek áthidalása és az ukrán kulturális és nyelvi örökség megerősítése az uniós közösségben, előmozdítva az összetartozás érzését és az ukrán menekültek integrációját. A nyelvi sokszínűség és a kulturális identitások elismerésével és támogatásával, valamint egy páneurópai integrációs központ- struktúra létrehozásával befogadóbbá és harmonikusabbá tehetjük Európát.”
- (6) A módosított kezdeményezéshez csatolt melléklet további részleteket tartalmaz a kezdeményezés tárgyáról, célkitűzéseiről és háttéréről. Utal az ukrán menekültek kultúrájának, nyelvének, hagyományainak és örökségének megőrzésére, valamint egy olyan jogalkotási stratégia kidolgozására, amely „védi az ukrán nyelvet mint az EU egyik jövőbeli nyelvét”. Ezzel összefüggésben a melléklet megemlíti Ukrajna uniós tagjelölti státuszát, ami alapját képezi annak, hogy „az ukrán állampolgárok teljes mértékben integrálódjanak az európai közösségbe”. A módosított kezdeményezés célja tehát „az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban”, az EUMSZ 167. cikkének (2), (3) és (4) bekezdése alapján. E célok elérése érdekében a szervezők információs központok létrehozását javasolják „uniós pénzügyi támogatással és az Európai Unió struktúrájának égisze alatt” azokban a tagállamokban, ahol az ukrán menekült lakosság legalább 10 000 fő.
- (7) A Bizottság úgy véli, hogy a kezdeményezés által szorgalmazott intézkedésekre elvben az EUMSZ 79. cikkének (4) bekezdése alapján lehetne javaslatot tenni, amely lehetővé teszi intézkedések megállapítását „azoknak a tagállami intézkedéseknek az ösztönzésére és támogatására, amelyek a területükön jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányulnak”, „kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját”. Feltéve, hogy a kezdeményezés az ukrán menekültek érintett tagállamokban való integrációjának előmozdítására korlátozódik, az EUMSZ 79. cikkének (4) bekezdése megfelelő jogalap lenne. Ez az integráció magában foglalhatja az érintett tagállamok nemzeti nyelveinek és társadalmának megismerését az ukrán menekültek és az Unió polgárai közötti kommunikáció megkönnyítése, valamint a közöttük lévő interakciók és társadalmi kapcsolatok gazdagításának ösztönzése érdekében.
- (8) A Bizottság továbbá úgy véli, hogy az EUMSZ 78. cikke (2) bekezdésének c) pontja, amelynek értelmében rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedések fogadhatók el „a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén e személyek ideiglenes védelmére” szolgáló „közös rendszer” érdekében, további jogalap lehet, feltéve, hogy a kezdeményezés kizárólag az átmeneti védelemben részesülő ukrán menekültekre és az átmeneti védelem időtartamára korlátozódik.
- (9) Emellett a módosított kezdeményezés által javasolt, az ukrán nép kultúrájának, nyelvének, hagyományainak és örökségének megőrzésére irányuló konkrét intézkedéseket illetően a Bizottság az EUMSZ 167. cikke alapján uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújthat be az európai népek kultúrájának jobb megismerése és szélesebb körű terjesztése, valamint a kulturális örökség megőrzése érdekében. Az EUMSZ 167. cikkének (5) bekezdése szerint azonban a Bizottság e tekintetben tett fellépésének „ösztönző intézkedésekre” kell korlátozódnia.
- (10) A fenti okokból Bizottság úgy véli, hogy a módosított kezdeményezés egyetlen része sem esik nyilvánvalóan a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződés végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő.
- (11) Ez a következtetés nem érinti annak vizsgálatát, hogy a Bizottság fellépéséhez szükséges konkrét érdemi feltételek – beleértve az arányosság és a szubszidiaritás elvének való megfelelést, továbbá az alapvető jogokkal való összeegyeztethetőséget – ebben az esetben teljesülnének-e.
- (12) A szervezői csoport megfelelő bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a kezdeményezés megfelel az (EU) 2019/788 rendelet 5. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek, és az említett rendelet 5. cikke (3) bekezdésének első albekezdésével összhangban kijelölte a kapcsolattartó személyeket.

- (13) A módosított kezdeményezés nem nyilvánvalóan visszaélészerű, komolytalan vagy zaklató jellegű, illetve nem nyilvánvalóan ellentétes az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében foglalt értékeivel vagy az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogokkal.
- (14) Ennélfogva „Az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban” elnevezésű európai polgári kezdeményezést nyilvántartásba kell venni.
- (15) Az a következtetés, hogy a nyilvántartásba vételnek az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdése szerinti feltételei teljesülnek, nem jelenti azt, hogy a Bizottság bármilyen módon megerősítené a módosított kezdeményezés tartalmának ténybeli helytállóságát, ami a kezdeményezés szervezői csoportjának kizárólagos felelőssége. A módosított kezdeményezés tartalma csak a szervezői csoport véleményét fejezi ki, és semmilyen módon nem tükrözi a Bizottság álláspontját,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

„Az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban” elnevezésű európai polgári kezdeményezést nyilvántartásba kell venni.

2. cikk

E határozat címzettje „Az ukrán kultúra, oktatás, nyelv és hagyományok megőrzése és fejlesztése az uniós tagállamokban” elnevezésű polgári kezdeményezés szervezői csoportja, amelyet kapcsolattartó személyként Konstantins ČERNENOKS és Dmitrijs SARAFANOVŠ képvisel.

Kelt Brüsszelben, 2023. augusztus 16-án.

a Bizottság részéről
Věra JOUROVÁ
alelnök
